

8.8.2002

Social- och hälsovårdsministeriet
Registratorskontoret

Referens OM:s begäran om utlåtande 13.6.2002 OM 16/41/2002

Sak **FÖRSLAG TILL REGERINGSPROPOSITION OM STADGANDEN OM
TERRORISM I STRAFFLAGEN OCH TVÅNGSMEDELSLAGEN: Synpunkter på stadgandena om terrorism i strafflagen och tvångsmedelslagen ur ETENE:s synvinkel**

Social- och hälsovårdsministeriet har bitt riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården (ETENE) om ett utlåtande om förslaget till regeringsproposition om stadganden om terrorism i strafflagen och tvångsmedelslagen. ETENE har inte sammanträtt under denna tid och utlåtandet har därför beretts av ETENE:s ordförande och generalsekreterare. Vi vill framföra följande synpunkter på förslaget:

Förslaget behandlar ett mycket viktigt och aktuellt tema. Samhällen har utan tvivel legitim rätt att skydda sig mot hotande terrorism. Det gäller lokala, nationella och internationella samhällen. Ju internationellare terrorismen blir, desto större blir också behovet av internationellt samarbete och instrument med vilka frågan kan hanteras.

Ett problem vid hantering av frågan är, att det åtminstone i praktiska situationer inte nödvändigtvis är klart vad som betraktas som terrorism och vad som betraktas som legitimt självförsvar eller legitim frihetskamp. I tillspetsade situationer finns en risk att toleransen mot sådant som är annorlunda minskar och att människovärdet och de mänskliga rättigheterna hotas. Därför är det viktigt att den nu planerade lagstiftningen inte på något sätt äventyrar de mänskliga rättigheterna som fastställs i grundlagen. Alldeles särskild uppmärksamhet skall fästas vid de synpunkter, som framförts gällande paragraf 6 i motiveringarna till promemorian på sidan 43-48. Den nu aktuella lagstiftningen får inte begränsa till exempel den traditionella strejk- och demonstrationsrätten.

Området som promemorian behandlar gäller inte särskilt specifikt ETENE:s sektor. Framst det som sägs om hälsobrott och sekretess och tagande, sparande och utnyttjande av DNA-prover utgör en viktig del av hälso- och sjukvården och är därmed centralt ur ETENE:s synvinkel. Det är såväl förstäligt som etiskt godtagbart att skapa nya författningar om anskaffning, produktion, lagring och bruk av biologiska vapen i

samband med terrorism. Definitionen på hälsobrott av den tidigare typen täcker helt klart inte detta område.

Som det i promemorian konstateras kan författningarna i den finska strafflagen redan nu så gott som undantagslöst tillämpas på terrorismbrott som avses i rambeslutet. Det skulle således inte förändra eller hota den redan stadfästa straffrättsliga grunden.

Hänvisande till samhällets rätt att skydda sig mot terrorism som vi konstaterade i början av detta utlåtande anser vid det motiverat att även stadga om skyldighet att anmäla brott på det sätt som föreslagits i promemorian.

Förslaget om att teleavlyssning, teleövervakning och teknisk övervakning skall utsträckas att omfatta även frågor som ansluter sig till terrorism ändrar i den föreslagna formen enligt vår åsikt inte på den tidigare valda linjen och utgör således inte något väsentligt hot med tanke på människorättsfrågorna.

ETENE:s verksamhetsområde berörs närmast av bestämmandet och sparandet av DNA-identifierare. I förslaget konstateras att ändringen är temporär innan propositionen om ändring HE 52/2002 träder ikraft, eftersom den möjliggör personbesiktning, om det strängaste straffet som stadgats för brottet är minst sex månader fängelse. Om en sådan förändring i tvångsmedelslagen är aktuell kan man å andra sidan fråga sig om ett sådant tillägg överhuvudtaget behövs. I själva innehållet till propositionen verkar inte finnas några etiska motsättningar.

Vid ändring av tvångsmedelslagen är det väsentligt, att breddningen av den grupp, vars privatliv man kan göra intrång i, i förslaget som nu finns till hands såväl är rätt liten som tillräckligt exakt preciserad.

Slutsatsen av det vi sagt ovan är, att vi ur ETENE:s synvinkel inte ser några hinder för ett förverkligande av förslaget i fråga.

Martti Lindqvist
ETENE:s ordförande

Ritva Halila
generalsekreterare